

Resultat 2017 – sidensvansens vinter!

Årets upplaga av Vinterfåglar Inpå Knuten gick i sidensvansens tecken. Denna vackra fågel var en riktig "bubblare" på listan och avancerade från 19:e till 5:e plats. En annan vacker fågel som också ökade markant jämfört med förra året är stjärtmesen. I båda fallen kan ökningarna troligen kopplas till ett kraftigt inflöde österifrån under hösten som gick.

Årets räkning fick den största anslutningen av rapportörer hittills. Totalt medverkade drygt 21 000, spridda över hela landet. Topplistan här intill utgår från när rapporteringen via internet stängde 6 februari och omfattar 20 829 rapporter. Då återstod ännu några hundra brevrapporter att registrera.

Det var också förhållandevis gott om fågel, i alla fall i jämförelse med året före. Detta kan bero på tillfälligheter, såsom vädret under själva räkningshelgen. Men en bidragande faktor var sannolikt att vädret under häckningssäsongen 2015 var ogynnsamt för fåglarna medan det under motsvarande period 2016 snarare var mycket gynnsamt. Detta kan ha inneburit att många fåglar hade låg häckningsframgång 2015, vilket i sin tur innebar förhållandevis svagare populationer vintern 2015/16. Den goda häckningssäsongen 2016 ledde tvärtom till förhållandevis starka populationer denna vinter (2016/17).

Ser vi till de 30 talrikaste arterna på fågelmatningarna ökade 19 i antal, medan 10 minskade och en låg på nästan samma nivå (räknat i genomsnittligt antal fågelindivider per rapport). Av de arter som minskade finns flera som i naturen är beroende av en viss typ av föda och som därför alltid varierar i takt med födotillgången. Två sådana exempel är nötskrika, som är beroende av ekollon, och bergfink, som har lika stark koppling till bokollon vintertid.

Med undantag av grönfink och gulspurv ökade alla arterna på den 15 första platserna på listan, även om koltrastens ökning endast var marginell (knappst en halv procent). Flertalet av dessa arter är väl anpassade till vårt varierande vinterklimat, och de är dessutom generalister när det gäller födan. Det innebär att den uppgång vi kan se i år troligen också speglar en verklig uppgång i de olika arternas bestånd.

Grönfinken och gulsparven minskar däremot åter. Båda dessa arter har haft nedåtgående trender under flera år. I grönfinkens fall vet vi att det i första hand beror på att den drabbats av en sjukdom (gulknopp). Denna sjukdom kan också vara en del av orsaken till gulsparvens minskning, men sannolikt har den även påverkats negativt av jordbrukslandskapets förändring.

En fågel som däremot verkar vara på väg att bryta en lång nedåtgående trend är gråsparven. Den har ökat i uppträdande de senaste åren, något som även kommenteras av flera rapportörer i år. Men det är fortfarande så att pilfinken är betydligt talrikare än gråsparven – det går i genomsnitt tre pilfinkar på varje gråsparv vid våra fågelmatningar.

Om vi istället utgår från andelen rapporter som innehåller en viss art, får topplistan ett delvis annat utseende. Så här ser denna lista ut om vi ser till andelen av alla rapporter som innehållit arten i frågan. Talet inom parentes anger placeringen på totalistan. Efter artnamnet anger procentsatsen andelen av alla rapporter som innehöll den aktuella arten 2017. Talgoxen sågs alltså på 97 procent av alla matningar!